

Informacija pareiškėjams apie skundo nagrinėjimo eigą po pranešimo Vyriausybei apie pareiškimą

1. Pranešimas apie pareiškimą Vyriausybei-atsakovei. Po pirminio bylos nagrinėjimo dėl priimtumo, Teismas, remdamasi Teismo Reglamento 54 taisyklės 2 dalies b) punktu, nusprendžia informuoti Vyriausybę-atsakovę apie bylą ir kviečia ją pateikti raštišką poziciją dėl bylos arba dėl vieno ar kelių pateiktų skundų priimtumo ir esmės. Antruoju atveju, jei Teismas priima „dalinį“ sprendimą, paskelbdama likusius skundus nepriimtinais, dalinio sprendimo kopija yra pridėjama prie pranešimo apie bylą, arba bus išsiųsta artimiausiu metu. Toks sprendimas užbaigia skundų, paskelbtų nepriimtinais, nagrinėjimą, todėl pareiškėjas neturi pateikti jokių tolesnių paaiškinimų dėl šios pareiškimo dalies. Jei dalinis sprendimas nebuvo priimtas, tokiu atveju yra ruošiamas pareiškime pateikiamų faktų santrauka bei proceso dalyviams yra užduodami klausimai.

2. Bylos nagrinėjimas dėl priimtumo ir esmės. Paprastai kartu nagrinėjami ir priimamas sprendimas tiek dėl skundo (-ų) priimtumo, tiek dėl pagrįstumo/esmės (Konvencijos 29 straipsnio 1 punktą bei Teismo Reglamento 54A taisyklę). Teismui nusprendus, kad pareiškimas yra priimtinas ir gali būti išnagrinėtas iš esmės, pagal Teismo Reglamento 54A taisyklės 2 dalį, Teismas gali nedelsiant priimti sprendimą.

3. Pasikeitimas pozicijomis dėl pareiškimo priimtumo ir esmės bei teisingo atlyginimo reikalavimas. Vyriausybė-atsakovė privalo pateikti savo poziciją per šešiolika savaičių. Šios pozicijos kopija bus išsiųsta pareiškėjui su prašymu per šešias savaites pateikti savo raštiškus atsikirtimus bei teisingo atlyginimo reikalavimus pagal Konvencijos 41 straipsnį. Tuo atveju, kai Vyriausybei yra leista pateikti poziciją valstybine kalba (Teismo Reglamento 34 taisyklės 4 dalies a) punktas), ji privalo Teismui pateikti pozicijos vertimą į anglų arba prancūzų kalbas per keturias savaites. Šie terminai gali būti pratęsimi tik esant svarbiai priežastiai.

Jei pareiškėjas nepageidauja pasinaudoti galimybe atsakyti į Vyriausybės poziciją bei pateikti teisingo atlyginimo reikalavimų pagal Konvencijos 41 straipsnį, jis turi apie tai pranešti Teismui per šešių savaičių laikotarpį. Priešingu atveju, Teismas gali nuspręsti, jog pareiškėjas nebepalaiko savo pareiškimo ir pastarasis bus išbrauktas iš bylų sąrašo (Konvencijos 37 straipsnio 1 dalies a) punktas).

Formuluojant savo reikalavimus dėl teisingo atlyginimo, būtina atkreipti dėmesį į Teismo Reglamento 60 taisyklę, kuris nurodo, jog tinkamu laiku nepateikus teisingo atlyginimo reikalavimo bei jį pagrindžiančių dokumentų, Teismas gali nepriteisti kompensacijos arba iš dalies atmesti keliamus reikalavimus. Ši taisyklė galioja net ir tuo atveju, jei pareiškėjas ankstesnėje proceso stadijoje buvo nurodęs siekiant teisingo atlyginimo. Terminas teisingo atlyginimo reikalavimui pateikti paprastai nepratęsiamas.

Bet kuriuo atveju, Teismas priteisia tik tokio dydžio teisingą atlyginimą, kurį mano esant reikalingą. Teismas gali priteisti trijų rūšių atlyginimą: 1) turtinę žalą, t.y. pinigų sumą, skirtą kompensuoti dėl tariamo pažeidimo patirtus nuostolius, 2) neturtinę žalą, kaip atlygį už pažeidimo sukeltas fizines bei moralines kančias, bei 3) teisinius kaštus ir išlaidas, patirtas bylinėjantis šalies vidaus procesų metu ir Strasbūre, siekiant užkirsti kelią tariamam Konvencijos pažeidimui. Šios išlaidos turi būti detalios išvardintos ir bus padengiamos tik tuo atveju, jei Teismas manys jas esant būtinas, realiai patirtas ir protingo dydžio. Pateikiant savo reikalavimą būtina pridėti atitinkamus patirtas išlaidas pagrindžiančius dokumentus (pvz., sąskaitas ir pan.). Vyriausybei bus suteikta galimybė pasisakyti dėl

pateiktų teisingo atlyginimo reikalavimų bei, tam tikrais atvejais, pateikti papildomas pastabas dėl pareiškimo.

4. Pavėluotai ar savo iniciatyva pateiktos pastabos. Pastabos bei bet kokia kita informacija, pateikta nesilaikant Teismo nustatytų terminų, ar Teismui pastarųjų nepratęsus arba šios informacijos neprašius, nebus įtrauktos į bylą, ir į jas nebus atsižvelgta (Teismo Reglamento 38 taisyklės 1 dalis). Tačiau pareiškėjas gali savo nuožiūra informuoti Teismą apie svarbius pokyčius byloje bei pateikti tolesnius su byla susijusius vidaus institucijų sprendimus.

5. Taikus susitarimas. Vyriausybės taip pat bus kviečiama pateikti savo poziciją bei pasiūlymus dėl taikaus susitarimo byloje (Teismo Reglamento 62 taisyklė). Kartu su Vyriausybės pastabomis dėl bylos priimtimumo bei esmės pareiškėjui taip pat bus pateiktas pasiūlymas išsakyti savo poziciją dėl taikaus susitarimo. Pagal Teismo Reglamento 62 taisyklės 2 dalį, derybos dėl taikaus susitarimo yra vedamos laikantis griežto konfidencialumo principo: bet kokie pastebėjimai ar pasiūlymai šiuo klausimu turi būti pateikti atskirame dokumente, neminint jų kituose raštuose ar pastabose, pateiktose bylos nagrinėjimo eigoje.

6. Vienašalė deklaracija. Nepavykus taikiai susitarti byloje, Vyriausybė turi galimybę pateikti vienašalę deklaraciją. Išskirtiniais atvejais ir tik bylose, kur Teismo praktika yra nusistovėjusi, Vyriausybė gali pateikti vienašalę deklaraciją neatsižvelgiant į taikaus susitarimo procedūrą. Vyriausybei pateikus vienašalę deklaraciją, Teismas sprendžia, ar, pagal Konvencijos 37 straipsnį, tolimesnis bylos nagrinėjimas yra būtinas. Jeigu pareiškėjas sutinka su vienašalės deklaracijos sąlygomis, Teismas bylą toliau nagrinėja pagal taikaus susitarimo procedūrą.

7. Kalbų vartojimas. Pagal Teismo Reglamento 34 taisyklės 3 dalį, šioje proceso stadijoje visas susirašinėjimas su pareiškėjais bei jų atstovais vyksta viena iš Teismo oficialių kalbų – anglų arba prancūzų. Tačiau Teismas gali leisti ir toliau vartoti aukštosios Susitariančios Šalies valstybinę kalbą.

8. Teisinis atstovavimas ir finansinė parama teisei pagalbai apmokėti. Pagal Teismo Reglamento 36 taisyklės 2 bei 4 dalis, šioje proceso stadijoje pareiškėjas bylos nagrinėjime Teisme turi būti atstovaujamas „advokato“ (jeigu Teismas nenusprendė kitaip). Jei nepavyksta rasti Jums atstovausiančio advokato, patartina kreiptis į advokatų kolegiją ar savivaldybę. Jei neturite pakankamai lėšų sumokėti už teisinės paslaugas, galite prašyti Teismo Jums suteikti finansinę paramą teisinėms paslaugoms apmokėti (Teismo Reglamento 105 taisyklė bei tolesnės taisyklės). Svarbu žinoti, kad tokia finansinė parama yra suteikiama bylose, kuriose sprendžiami sudėtingi teisės bei fakto klausimai ir kurios nėra pasikartojančio pobūdžio.¹ Be to, išmokos daromos pagal Teismo nustatytus tarifus ir jomis nėra siekiama padengti visas teisinio atstovavimo išlaidas. Atkreipkite dėmesį į tai, kad finansinės paramos teisei pagalbai apmokėti suteikimas nereiškia, jog Teismo kanceliarija Jums paskirs atstovą. Advokato susiradimas ir pasirinkimas yra pareiškėjo atsakomybė.

9. Kitos Susitariančiosios Šalies dalyvavimas. Jei esate kitos nei Valstybė-atsakovė Susitariančiosios Šalies pilietis, tos šalies vyriausybė bus pakviesta dalyvauti procese (Konvencijos 36 straipsnio 1 punktą bei Teismo Reglamento 44 taisyklė). Jums bus pranešta apie bet kokį šios vyriausybės atsakymą.